

Zbigniew Czarnuch

Projekt niemiecko-polskiej historii

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 1, 76-78

1994

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOMUNIKATY

PROJEKT NIEMIECKO-POLSKIEJ HISTORII

W lutym 1991 roku w kręgu ludzi związanych z organizacją „Brandenburgischen Kulturbundes e.V.”, działającą we Frankfurcie nad Odrą, zawiązała się grupa zainteresowana niemiecko-polskim zbliżeniem poprzez kultywowanie działalności poznawczej w dziedzinie historii obu narodów. Grupa określiła się jako „Projekt deutsch-polnische Geschichte”. Kierownikiem grupy został Willi Przybylski, znany gorzowskim ludziom kultury jako wieloletni rzecznik zbliżenia naszych narodów. Jest dyplomowanym nauczycielem historii.

Za naczelne zadanie „Projektu” uznano dążność do wzajemnego poznania specyficznych cech narodowej mentalności i odrębności kulturowej, jako gwaranta pełniejszego wzajemnego zrozumienia. Cel ten członkowie „Projektu” zamierzają osiągnąć poprzez organizację wykładów, seminariów, zwiedzanie wystaw i naukowe wycieczki.

W comiesięcznych spotkaniach „Projektu” w latach 1991-1992 udział brali, poza członkami stowarzyszenia, wykładowcy uniwersyteccy z Polski i Niemiec, pracownicy muzeów i archiwów, zarówno jako prelegenci jak i uczestnicy zajęć.

W roku 1991 „Projekt” zorganizował następujące wycieczki historyczno-krajoznawcze: do Słubic, do Kunowice, do Kostrzyna, Słońska i do Szczecina. Podczas sesji naukowych podjęto zagadnienia: „Pierwsza konstytucja polska z roku 1791”; „Aktualne problemy i spory wokół konstytucji Landu Brandenburgii”. Z okazji przeniesienia zwłok Fryderyka II do Poczdamu zorganizowano sesję poświęconą polityce tego króla.

W Bibliotece Miejskiej w Słubicach zorganizowano polsko-niemieckie spotkanie, na którym obecny był autor książki o „Solidarności”, wydanej w Niemczech. Po wystąpieniu autora analizowano

rolę „Solidarności” w przemianach dokonywanych w Polsce. Podczas pobytu w Szczecinie wysłuchano odczytu na temat wybitnych osobistości Niemiec i Polski, które położyły szczególne zasługi w zbliżeniu obu narodów. Rok 1991 zamknięto towarzyskim spotkaniem w restauracji, podczas którego wysłuchano prelekcji ze slajdami o polskich obyczajach ludowych i specyfice polskiej kuchni. Degustowano przygotowane z tej okazji specjały kuchni narodowej Polaków.

W roku następnym „Projekt” przystąpił do pracy wyjazdową sesją, jaka miała miejsce w gorzowskim „Spichlerzu”. W obecności także i polskich historyków z Gorzowa wysłuchano prelekcji o kolonizacji na prawie czynszowym na ziemiach polskich oraz kolonizacji nadwarciańskich błot po ich osuszeniu w XVIII wieku.

Kolejne spotkanie wyjazdowe z działaczami innych obszarów miało miejsce w Schwedt, gdzie spotkali się rzecznicy pojednania z Polską z tego miasta oraz z Poczdamu i Frankfurtu. Podczas sesji we Frankfurcie poddano analizie negatywne aspekty „zarządzonej przyjaźni”, praktykowanej w latach Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Polski Ludowej.

Podczas sesji naukowych wysłuchano wykładów na następujące tematy: „Rola Frankfurtu w Republice Weimarskiej; „Reformy Steina-Hardenberga i ich wpływ na liberalizację życia społecznego i politycznego na Pomorzu Gdańskim”; „Za naszą i waszą wolność – fala wielkiej sympatii dla Polaków okazywanej w Niemczech w dobie powstania listopadowego”; „Rola Kościoła Katolickiego w życiu narodu polskiego”; „Znaczenie Uniwersytetu we Frankfurcie w kształceniu młodzieży Europy Wschodniej” oraz „Rola układów wersalskiego, jałtańskiego i poczdamskiego jako czynników utrudniających przewyciężanie wzajemnych uprzedzeń”.

W roku 1992 zorganizowano wycieczki: szlakiem kolonizacji fryderycjańskiej nad Wartą i Notecią ze zwiedzaniem muzeum w Dreźnie, do Wrocławia połączoną ze spotkaniem z naukowcem Uniwersytetu Wrocławskiego, do Chojny, oraz wycieczkę szlakiem lewobrzeżnych nadwarciańskich grodów słowiańskich.

Grupa „Projekt” nawiązała kontakty z następującymi ośrodkami naukowymi: Wolnym Uniwersytetem w Berlinie (prof. Zernak

i dr Müller), Uniwersytetem Wrocławskim (dr Rok i dr Maron) i Instytutem Zachodnim z Poznania (dr Lisiecki).

Wydano dwa zeszyty pisma „Geschichte a.O.” – „Historia nad Odrą” w wersji polskiej i wersji niemieckiej. Na ich zawartość składają się artykuły popularyzujące wiedzę historyczną, przyczynki, pamiętniki, sprawozdania.

Członkami „Projektu niemiecko-polskiej historii” są Niemcy i Polacy. W latach 1991-92 grupa działała w oparciu o fundusze własne oraz środki uzyskane od sponsorów. „Projekt” jest członkiem stowarzyszenia „Frankfurter Brücke e.V.”, Niemiecko-Polskiej Fundacji „Pro Europa Viadrina” oraz Deutsch-Polnischen Gesellschaft Brandenburg a.V.

Opracował Zbigniew Czarnuch na podstawie informacyjnego materiału Willi Przybylskiego.

W bieżącym numerze Rocznika drukujemy dwie rozprawy wygłoszone przez autorów niemieckich na spotkaniach grupy „Projekt”.